

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

КОМІТЕТУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

За 2022 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет захисту прав людини НААУ є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до розпорядження Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 03 березня 2015 року №20.

Метою діяльності Комітету є: організація та активізація діяльності Національної асоціації адвокатів України у напрямі дотримання та захисту прав людини і громадянина, що є ключовою національною ідеєю усіх інститутів демократичних країн світу, аналізу і узагальнення практики у сфері захисту прав та основоположних свобод людини, вивчення і застосування методів правозахисної діяльності в країнах з високим рівнем захисту прав і свобод громадян тощо відповідно до положень Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини 1950 року, Міжнародного пакту про громадські і політичні права 1966 року, Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Всезагальної Декларації прав людини, прийнятої Генеральною асамблеєю ООН у 1948 році.

Основними завданнями Комітету є:

- підготовки пропозицій Комітету щодо вдосконалення механізмів захисту прав людини;
- підготовки пропозицій з удосконалення законодавства про права людини та приведення його у відповідність до загальновизнаних принципів і норм міжнародного права;
- виявлення, облік, аналіз і систематизація випадків порушення прав і свобод людини, які відбулися на території України;
- аналіз та узагальнення практики у сфері захисту прав та основоположних свобод людини;
- здійснення профілактичної роботи, яка направлена на попередження порушень прав та основоположних свобод людини;
- створення і систематичне вдосконалення рекомендацій щодо реагування захисника при порушенні прав та основоположних свобод людини (клієнта);
- вивчення і застосування методів правозахисної діяльності в країнах з високим рівнем захисту прав і свобод громадян;
- проведення роз'яснювальної роботи серед населення (у вигляді круглих столів, конференцій тощо) щодо способів та практики самостійного захисту своїх прав і свобод;
- аналіз додержання законності правоохоронними органами під час проведення слідчих дій відносно людини (клієнта);
- аналіз і прогнозування стану справ щодо порушення прав та свобод людини в Україні;
- вивчення думки адвокатської спільноти щодо стану дотримання прав та основоположних свобод людини та подання результатів вивчення відповідним органам, установам, організаціям;
- підвищення рівня обізнаності адвокатів щодо механізмів захисту прав людини;
- підготовки в межах компетенції пропозицій до рішень з'їзду адвокатів України, актів РАУ, Голови НААУ, РАУ.
- за дорученням Голови НААУ, РАУ розгляд звернень у межах своїх повноважень;
- здійснення іншої діяльності в межах повноважень, визначених цим Положенням.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

При Комітеті діють окремі профільні секції (якщо такі є):

1. Секція з застосування рішень ЄСПЛ.
2. Секція захисту права на правову допомогу.
3. Секція з застосування Європейської соціальної Хартії.
4. Секція доступу до правосуддя.
5. Секція захисту прав людини в кримінальному процесі.
6. Секція з відновного правосуддя.
7. Секція з боротьби з кіберзлочинністю.
8. Секція захисту прав ув'язнених.

9. Секція з захисту від неправомірних посягань поліції.

10. Секція захисту прав дітей.
11. Секція захисту прав мисливців і риболовів.
12. Секція захисту персональних даних та права на доступ до інформації.
13. Секція захисту права власності.
14. Секція захисту прав на свободу віросповідання та свободу совісті.
15. Секція захисту прав національних меншин.
16. Секція захисту прав туристів.
17. Секція захисту прав спортсменів.
18. Секція медіа-розвитку Комітету.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Головою Комітету є Колесник Ганна Миколаївна, призначена відповідно до Розпорядження Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 03 березня 2015 року №20.

Заступниками Голови Комітету призначені:

1. Гнатюк Тетяна
2. Старенький Сергій

Секретар Комітету: Светлічний Ігор

Члени Ради Комітету:

1. Анапріюк Андрій
2. Бузанов Дмитро
3. Гайдай Олена
4. Гайдай Роман
5. Гречко Дар'я
6. Дорошенко Наталія
7. Круглякова Ганна
8. Новікова Ольга
9. Писаренко Костянтин
10. Поваляєв Олег
11. Розметов Равшанбек
12. Риков Вадим
13. Смірнова Ірина
14. Сорока Мирослава
15. Торута Людмила

Регіональні представники:

1. Карпець Ольга – Рівненська область;
2. Лисак Сергій – Дніпропетровська область;
3. Полотнянко Оксана – Вінницька область.

Експерти:

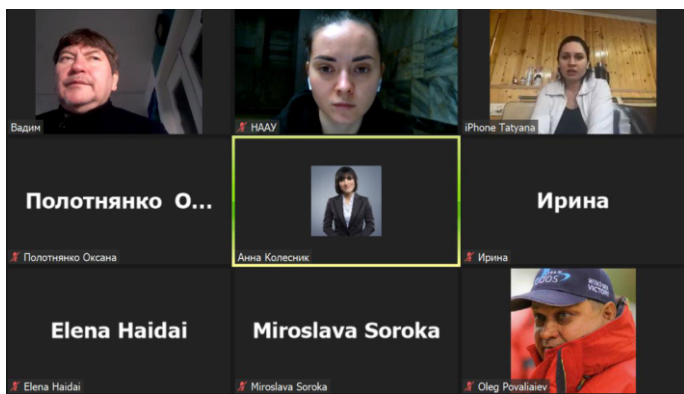
1. Іванов Андрій, суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області.

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

З метою виконання визначених завдань Комітету у 2022 році Комітетом було проведено загалом 7 засідань.

14 січня відбулося засідання Комітету. Під час засідання обговорювалися напрями роботи Комітету у 2022 році, серед яких: написання статей, аналіз законопроектів, проведення заходів у НААУ та на базі ВША НААУ тощо.

4 лютого відбулося засідання Комітету. Під час засідання планувалися заходи від Комітету на II квартал 2022 року.

4 березня відбулося засідання Ради Комітету захисту прав людини, присвячене проблемам, з якими стикнулося населення України у зв'язку із введенням воєнного стану.

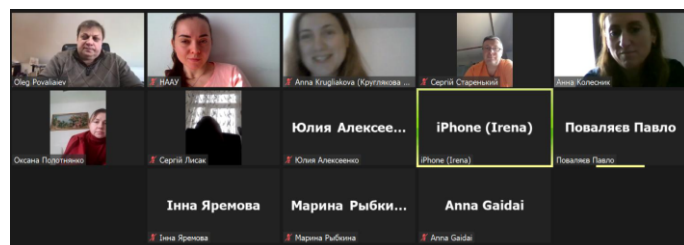
Найголовнішим питанням стала проблема доступу до правосуддя як сторонам справи, так і їхнім захисникам. Так, члени Ради Комітету обговорили необхідність офіційного звернення до Верховного Суду та Ради суддів України щодо відкладення розгляду справ, окрім тих, що безпосередньо стосуються військової агресії з боку Російської Федерації.

Крім того, під час засідання було обговорено проблеми, з якими стикається населення України під час вимушеного виїзду до західної частини України та за кордон.

Комітет захисту прав людини Національної асоціації адвокатів України закликає усіх бути мужніми та допомагати один одному у цей непростий час. Віримо в перемогу!

11 березня відбулося вже друге засідання Комітету захисту прав людини в умовах воєнного стану.

Головним питанням порядку денного стала організація роботи Комітету у напрямі напрацювання єдиного механізму обробки звернень від населення України щодо підготовки позовних заяв до РФ з метою відшкодування матеріальної шкоди, завданої у зв'язку з військовим вторгненням останньої на територію незалежної України.

Так, під час онлайн зустрічі члени Комітету захисту прав людини, Комітету з будівельного права та Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ звернули увагу, що усі, хто втратив житло під час військового конфлікту, мають право на звернення до країни-агресора з метою відшкодування завданої їм шкоди. Втім юридично оформити необхідну позовну заяву є вкрай складним завданням, особливо без допомоги адвоката. Тому напрацювання єдиного механізму оброблення подібних звернень є необхідним.

Саме тому члени комітетів НААУ створили робочу групу під назвою «Відбудуємо Україну», яка одразу розпочала роботу у напрямі розроблення єдиного механізму для звернень від постраждалих осіб і допомоги населенню України у цей надскладний час!

До робочої групи також будуть залучені члени усіх комітетів НААУ.

14 березня відбулося засідання Секції захисту прав дітей Комітету захисту прав людини НААУ.

Засідання було присвячене особливостям усиновлення осиротілих дітей під час воєнного стану, введеного в Україні з 24 лютого 2022 року.

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

Учасники обговорення зосередилися на розмежуванні двох понять, таких як усиновлення та тимчасовий «прихисток» дитини.

Так, членкиня Комітету Мирослава Сорока розповіла, що за час війни велика кількість дітей залишилася без батьківського піклування. У зв'язку з цим у мережі багато закликів «візьму дитину», «можу взяти дітей» тощо.

«Варто зазначити те, якими б щирими не були ваші наміри, треба розуміти, що дитина – це не лялька і не бездомна тваринка, яку можна підібрати з вулиці», – зазначила адвокат Мирослава Сорока.

За результатами обговорення Мирослава Сорока підготувала узагальнену інформацію, яка допоможе розібратися у цьому непростому питанні.

Так, для усиновлення або встановлення опіки є законний спосіб, визначений законом, а саме главами 18 та 19 СК України. Це процес не одного місяця, потрібно зібрати пакет документів, пройти кілька інстанцій, а найголовніше встановити статус дитини, яка дійсно залишилася без батьківського піклування, чи дитини-сироти (батьки померли, визнані безвісно відсутніми у судовому порядку), а також, що у дитини немає близьких родичів, які мають пріоритет на усиновлення, тощо. На жаль, на час війни процес значно ускладнюється, бо державні органи працюють в обмеженому режимі, але це не означає, що процес не повинен відбуватися за встановленою процедурою. Будь-яка інформація про начебто спрощену процедуру усиновлення не відповідає дійсності. Зараз основне завдання – захист дітей, які з огляду на різні обставини залишилися без батьківського піклування. Тому допомагати можна і потрібно, але в межах закону та своїх можливостей.

Що може зробити кожен на своєму місці? Якщо ви дізнались або побачили, що дитина залишилася сиротою, обов'язково повідомте про це у відповідні держоргани: службу у справах дітей вашого міста, на гарячу лінію Мінсоцполітики (1545), органи національної поліції тощо.

Звичайно, до врегулювання питання з держслужбами ви можете надати дитині допомогу: відвести у безпечне приміщення, нагодувати, надати першу медичну допомогу.

Але якщо ви з такою дитиною будете намагатися перетнути кордон, це буде вважатися злочином за статтю «торгівля людьми». У дитини можуть бути інші родичі та близькі і їх треба розшукати та поставити до відома. З метою попередження будь-яких зловживань у сфері захисту прав та інтересів дітей на фоні воєнного стану необхідно вживати заходів щодо інформування населення про механізми захисту таких дітей і свідчень nereагування правоохоронних органів у разі виявлення порушень у питаннях опіки, усиновлення, тимчасового влаштування дітей. Особливої уваги заслуговує контроль перетину державного кордону дітей зі сторонніми особами, держава має гарантувати дотримання захисту прав цих дітей, щоб не сталося невідворотних наслідків.

Крім усиновлення та опіки над дитиною, є передбачена законом можливість «тимчасового влаштування дитини», яка залишилася без батьківського піклування.

Тимчасове влаштування дітей передбачено постановою КМУ №866 від 24.09.2009.

Дитина, яка залишилася без батьківського піклування, може бути тимчасово влаштована у сім'ю до вирішення її долі надалі.

Тимчасове влаштування дитини, яка залишилася без батьківського піклування, відбувається на підставі наказу служби у справах дітей про тимчасове влаштування дитини.

Хто може звернутися за таким наказом:

– родичі дитини, сусіди або знайомі, які бажають залишити її на виховання у своїй сім'ї.

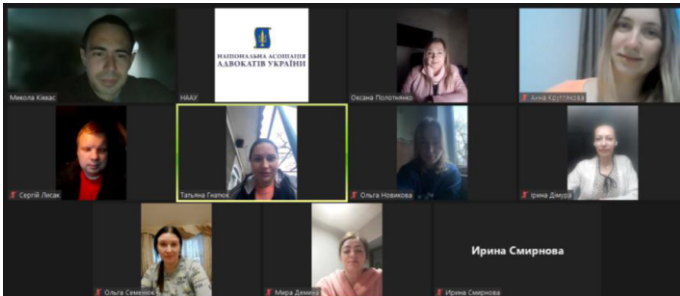
3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

Для цього до органів місцевого самоврядування (служб у справах дітей) необхідно подати такі документи:

- заяву на тимчасове влаштування дитини у свою сім'ю;
- копію паспортного документа, що посвідчує особу;
- акт обстеження умов проживання особи;
- згоду дитини (якщо вона може висловити свою думку) у вигляді її письмової заяви, написаної власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи;
- письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, якщо такі є.

Важливо кожному бути уважним і відповідальним у своїх рішеннях.

10 червня відбулося засідання Комітету, на якому обговорили актуальні питання діяльності, запланували проведення заходів, направлених на забезпечення захисту прав людей, що постраждали від збройної агресії з боку РФ.

Що може зробити кожен на своєму місці? Якщо ви дізнались або побачили, що дитина залишилася сиротою, обов'язково повідомте про це у відповідні держоргани: службу у справах дітей вашого міста, на гарячу лінію Мінсоцполітики (1545), органи національної поліції тощо.

Звичайно, до врегулювання питання з держслужбами ви можете надати дитині допомогу: відвести у безпечне приміщення, нагодувати, надати першу медичну допомогу.

Але якщо ви з такою дитиною будете намагатися перетнути кордон, це буде вважатися злочином за статтею «торгівля людьми». У дитини можуть бути інші родичі та близькі і їх треба розшукати та поставити до відома. З метою попередження будь-яких зловживань у сфері захисту прав та інтересів дітей на фоні воєнного стану необхідно вживати заходів щодо інформування населення про механізми захисту таких дітей і свідчень нереагування правоохоронних органів у разі виявлення порушень у питаннях опіки, усиновлення, тимчасового влаштування дітей. Особливої уваги заслуговує контроль перетину державного кордону дітей зі сторонніми особами, держава має гарантувати дотримання захисту прав цих дітей, щоб не сталося невідворотних наслідків.

Крім усиновлення та опіки над дитиною, є передбачена законом можливість «тимчасового влаштування дитини», яка залишилася без батьківського піклування.

Тимчасове влаштування дітей передбачено постановою КМУ №866 від 24.09.2009.

Дитина, яка залишилася без батьківського піклування, може бути тимчасово влаштована у сім'ю до вирішення її долі надалі.

Тимчасове влаштування дитини, яка залишилася без батьківського піклування, відбувається на підставі наказу служби у справах дітей про тимчасове влаштування дитини.

Хто може звернутися за таким наказом:

- родичі дитини, сусіди або знайомі, які бажають залишити її на виховання у своїй сім'ї.

Для цього до органів місцевого самоврядування (служб у справах дітей) необхідно подати такі документи:

- заяву на тимчасове влаштування дитини у свою сім'ю;
- копію паспортного документа, що посвідчує особу;

ONLINE ФОРУМ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ: ПОТЕНЦІАЛ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»

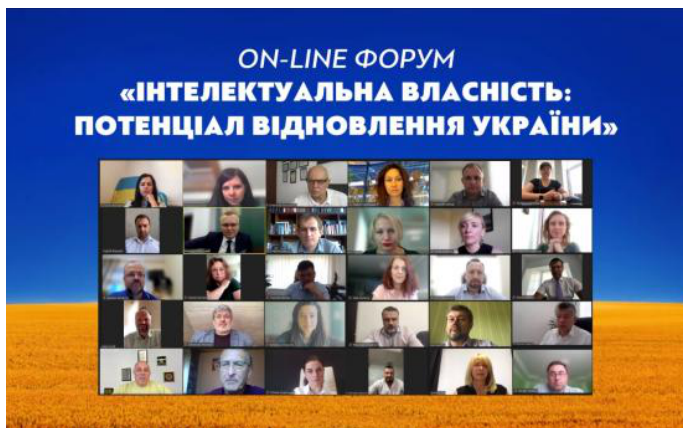
Дата проведення: 1 липня.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Захід організований у НААУ за ініціативою Комітету спільно з Національною асоціацією патентних повірених України, Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності та Вищою школою адвокатури НААУ.

Захід об'єднав представників усіх гілок влади, відомих патентних повірених, адвокатів, судових експертів і науковців, які переконані, що перемога та відновлення України можливі завдяки інноваційному розвитку та інтелектуальному капіталу нашої держави.

Детальніше про захід та його запис [на сайті Вищої школи адвокатури НААУ](#).

винаходів, об'єктом яких є лікарський засіб»

Дата проведення: 5 жовтня.

Формат заходу: КНУ ім. Шевченка, онлайн (Zoom).

Захід відбувся за ініціативою Комітету, кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права і Науково-освітнього центру з інтелектуальної власності навчально-наукового інституту права КНУ імені Тараса Шевченка, патентно-юридичної агенції «Дубинський і Ошарова».

До дискусії долучилися провідні ІР-спеціалісти – представники виконавчої влади, судові експерти, адвокати, патентні повірені, науковці, а також представники національного та міжнародного фармацевтичного бізнесу. Учасники обговорили критичні прогалини у законодавстві, з якими стикаються фармацевтичні компанії у своїй діяльності та через які виникають довготривалі судові процеси, що мають негативний вплив на бізнес.

Думки всіх учасників круглого столу зійшлися на тому, що існує необхідність у вдосконаленні законодавчих норм шляхом прийняття додаткових нормативних актів, які б урегулювали спірні питання.

Перегляд запису заходу:

<https://cutt.ly/pBG2nYN>

Перегляд презентацій спікерів:

<https://cutt.ly/8BG2AOu>

Воркшоп на тему: «Судові процеси у сфері інтелектуальної власності в США»

Дата проведення: 28 листопада.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Захід проведений НААУ за ініціативою Комітету, молодіжного комітету – UNBA NextGen спільно з Європейською асоціацією молодих адвокатів (EYBA).

Спікером заходу виступив Тимур Слонім – адвокат штату Нью-Йорк, патентний повірений США, радник з питань захисту патентів та торговельних марок, засновник компанії Slonim Legal у Нью-Йорку, США.

Модерував зустріч Сергій Барбашин – адвокат, заступник Голови Комітету з інтелектуальної власності НААУ, Голова молодіжного комітету НААУ UNBA NextGen, Віце-президент Європейської асоціації молодих адвокатів (EYBA), власник Barbashyn Law Firm.

Спікер розповів учасникам про загальні принципи та правила судочинства в США. Крім того, експерт поділився особливостями розгляду судом ІР-справ та висвітлив практичні кейси.

КОМІТЕТУ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ | UNBA NEXT GEN | EYBA

WORKSHOP
СУДОВІ ПРОЦЕСИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В США

28/11/2022 | ЧАС ПРОВЕДЕННЯ: ПОЧАТОК: 18:00 ЗАКІНЧЕННЯ: 19:30

zoom online | Мова заходу: українська, англійська

Спікер
Тимур Слонім
Радник з питань захисту патентів та торговельних марок, засновник компанії Slonim Legal у Нью-Йорку, США

Модератор
Сергій Барбашин
Віце-президент EYBA
Заст. Голови Комітету з інтел. власності НААУ
Голова UNBA NextGen

5. ЗАХОДИ, УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

Комітет з інтелектуальної власності активно співпрацює з адвокатами з усього світу. Під час робочої подорожі до Сполучених Штатів Америки заступник Голови Комітету з інтелектуальної власності, що діє у складі НААУ, **Сергій Барбашин** мав можливість зустрітися з колегами з метою обміну досвідом та узгодження планів на майбутнє.

Серед іншого, заплановано низку заходів щодо здобуття LL.M (магістра права) у США та огляду важливих судових прецедентів у сфері інтелектуальної власності. Серед спікерів – IP-адвокат-практик США **Тимур Слонім**.

Заступник Голови Комітету з інтелектуальної власності, що діє у складі НААУ, **Сергій Барбашин** взяв участь в AIPPI World Congress 2022. Захід організований Міжнародною асоціацією із захисту інтелектуальної власності.

На конгресі Міжнародна асоціації відзначила 125-ту річницю своєї діяльності. Крім того, на заході обговорювали питання важливості глобалізації та світової торгівлі, поєднання технологій (NFT) і мистецтва, а також судову практику у сфері інтелектуальної власності.

Міжнародна асоціація із захисту інтелектуальної власності, відома як AIPPI (Association Internationale pour la Protection de la Propriete Intellectuelle), є провідною у світі некомерційною асоціацією, яка займається розробкою та вдосконаленням законодавства щодо захисту інтелектуальної власності. Це політично нейтральна некомерційна організація зі штаб-квартирою у Швейцарії, яка налічує понад 8000 членів зі 131 країни світу.

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ ВША, ЗМІ

1. ОХОРОНА ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (Голова Комітету, Микола Потоцький).

2. Опубліковано Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану» (Голова Комітету, Микола Потоцький).

3. В під час воєнного стану: ліцензування під примусом, чинність під питанням, зобов'язання в силі (Голова Комітету, Микола Потоцький).

7. ЗАХОДИ, ПРОВЕДЕНІ НА БАЗІ ВИЩОЇ ШКОЛИ АДВОКАТУРИ НААУ

За напрямом підвищення кваліфікації адвокатів Комітетом спільно з Вищою школою адвокатури НААУ було організовано низку заходів, а саме:

1. 1 квітня проведено вебінар на тему [«Права інтелектуальної власності в умовах воєнного стану»](#), лектор – Микола Потоцький.
2. 27 квітня проведено вебінар на тему [«Релокація бізнесу в ЄС: практичні нюанси»](#), лектор – Сергій Барбашин.
3. 30 травня проведено вебінар на тему [«Охорона інтелектуальної власності в умовах воєнного стану: рекомендації для бізнесу»](#), лектор – Микола Потоцький.
4. 13 липня проведено вебінар на тему [«Міжнародний захист бренду \(ТМ\)»](#), лектор – Сергій Барбашин.
5. 21 вересня проведено вебінар на тему [«Захист прав на торговельні марки: касаційне провадження в умовах воєнного стану»](#), лектор – Микола Потоцький.
6. 3 листопада проведено вебінар на тему [«Юридичний супровід Т-діяльності»](#), лектор – Сергій Барбашин.
7. 28 грудня проведено вебінар на тему [«Юридичний супровід Т-діяльності: захист та передача ІР прав»](#), лектор – Сергій Барбашин.

8. ЗДІЙСНЕННЯ ІНШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

Відповіді членів Комітету на запитання адвокатів у межах рубрики Вищої школи адвокатури НААУ #ВідповідіЛекторівВША

Відповідає Сергій Барбашин:

– [Які строки дії авторського права?](#) (12.01.2022)

– [Чи можуть майнові права інтелектуальної власності бути вкладом до статутного капіталу товариства?](#) (26.01.2022)

– [Що таке гіг-контракт і які його особливості?](#) (18.02.2022)

– [Як діяти у випадку неправомірного використання комерційного найменування?](#) (01.11.2022)

– [Що вважається порушенням авторського права та як його захистити?](#) (16.12.2022)

Сергій Барбашин

Відповіді на запитання адвокатів

Вища школа адвокатури НААУ

